

Redaktionelt forord

Tilbage i september 2022 blev samtlige partier i Folketinget enige om et kommissorium for, hvad det hold af forskere, der skal opdatere den tidligere magtudredning fra 2003, skal fokusere på; og hvordan udredningen skal organiseres.

På tre punkter synes den nye udredning at adskille sig fra den tidligere. For det første investeres der færre penge i den nye magtudredning. Hvor man for 25 år siden besluttede sig for at investere 50 millioner kr. i forskningsprocessen, har man i dag valgt at investere 41,6 millioner kr. Det er stadig et stort beløb, som man kan købe meget ny og original forskning for, men den nye forskningsledelse må nok forberede sig på, at der givet opgavens omfang bliver smalhals hele vejen rundt.

For det andet etableres der en stærk følgegruppe bestående af 25-30 repræsentanter fra bl.a. Folketingets partier, erhvervsorganisationerne, fagbevægelsen, kommunerne og regionerne, nyhedsmedierne osv., osv. Denne følgegruppe skal godkende forskningsledelsens forslag til forskningsprojekter; holdes løbende orienteret om delresultater og i øvrigt give input til forskningsledelsen. Der bliver holdt godt øje med forskningsledelsen og forskerne, samtidig med at ”Forskningen skal ... udføres i fuld armslængde til det politiske niveau, erhvervslivet, organisationer og andre interessenter”. Vi må håbe, at følgegruppen forstår opgaven.

For det tredje skal forskningsledelsen ikke kun bruge tid på at igangsætte, koordinere og lede forskningsaktiviteter. Den skal også igangsætte inddragende aktiviteter såsom høringer og konferencer undervejs i projektet. Forskningen skal formidles i en lettilgængelig form, ligesom forskningen i det hele taget skal have et anvendelsesorienteret sigte. Forskningsledelsen får nok at se til.

På ét punkt synes det nye kommissorium dog at ligne det gamle: forskningstemaerne er politisk afgrænsede, og det er vel og mærke nogenlunde de samme temaer man ønsker undersøgt i dag, som blev undersøgt for 20 år siden. Kommissoriet fastslår således, at forskernes hovedfokus skal rettes mod folkestyrets institutioner og processer; deltagelsen i det demokratiske fællesskab og civilsamfundet; og teknologiens og mediernes udvikling og konsekvenserne heraf for den demokratiske samtale. Det er alle sammen gode temaer. Det står forskningsledelsen frit for at definere de konkrete forskningsspørgsmål, der skal indholdsudfylde denne forskningsdagsorden.

MARTIN MARCUSSEN

Ansvarshavende
redaktør for
Økonomi & Politik

I oplægget til den tidligere magtudredning skulle forskningsledelsen arbejde med følgende temaer: Folketingets rolle og position, de politiske partier, domstolens funktion og deres forfatningsretlige placering og rolle, magtstrukturer i det økonomiske liv, internationaliseringens konsekvenser for folkestyret, centraladministrationen og embedsmændenes rolle, organisationers og bevægelsers rolle og indflydelse, medier og politik, analyse af faktiske lovgivningsprocesser, det lokale folkestyres arbejdsvilkår, hverdagslivets institutioner, og den enkelte borger og fællesskabet. I det store hele rettes opmærksomheden mod de samme grundtemaer dengang som nu.

I dette temanummer af Økonomi & Politik, der er redigeret af *Christoph Houman Ellersgaard* og *Anton Grau Larsen*, har vi ønsket at give vores input til, hvad den kommende magtudredning eksempelvis kunne rette forskningsmæssig opmærksomhed mod. Dermed ligger temanummeret i forlængelse af et temanummer, der kredsede om samme emne fra 2018 (vol. 91, no. 1, Temareaktørens forord (djoef-forlag.dk)). Listen er naturligvis langt fra udtømmende, men der argumenteres overbevisende for, at vi bl.a. mangler viden om magt i erhvervslivet og erhvervslivets magt, magt i medierne og mediernes magt, magt på arbejdsmarkedet, nye former for interessevaretagelse og rettens privatisering. Hertil kommer studiet af et væld af underliggende magtstrukturer, der kan knyttes til ulighed, eksklusion forskellige former for skævheder. Det hele kan studeres tværdisciplinært, i et internationalt perspektiv og med anvendelse af en bred vifte af data og metoder. Vores håb er, at forskningsledelsen og ikke mindst den allestedsnærværende følgegruppe vil gribe opgaven an med et åbent sind og med et inderligt ønske om at komme et spadestik dybere – også på de områder som interessenterne måske ikke i første omgang havde forestillet sig centrale i en udredning af magt.

Martin Marcussen
Ansvarshavende redaktør